

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 23Tos/109/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3120010543
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 08. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Beáta Javorková
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2020:3120010543.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Beáty Javorkovej a sudcov JUDr. Ondreja Samaša a JUDr. Mariána Dunčka na neverejnom zasadnutí konanom dňa 18. augusta 2020 prejednal sťažnosť prokurátora Okresnej prokuratúry Trenčín v trestnej veci odsúdeného

Z. Z.,

nar. XX.XX.XXXX v F., trvale bytom I. F., t. č. vo výkone trestu v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Dubnica nad Váhom,

ktorú podal proti uzneseniu Okresného súdu Trenčín sp. zn. 6Pp/98/2020 zo dňa 11.06.2020 a takto

rozhodol:

I.

Podľa § 194 ods. 1 písm. a) Tr. por. zrušuje sa napadnuté uznesenie v celom rozsahu.

II.

Podľa § 66 ods. 1 písm. a), ods. 2 Tr. zák. a § 415 ods. 1 Tr. por. sa návrh odsúdeného Z. Z. o podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody uloženého mu trestným rozkazom Okresného súdu Žilina sp. zn. 48T/71/2019 zo dňa 28.08.2019 a trestným rozkazom Okresného súdu Žilina sp. zn. 0T/60/2019 zo dňa 14.04.2019 v spojení s uznesením Okresného súdu Žilina sp. zn. 0T/60/2019 zo dňa 16.10.2019 zamieta.

odôvodnenie:

Trestným rozkazom Okresného súdu Žilina sp. zn. 48T/71/2019 zo dňa 28.08.2019 bol Z. Z. odsúdený pre prečin marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 348 ods. 1 písm. d) Tr. zák. k trestu odňatia slobody vo výmere 12 mesiacov, pre výkon ktorého trestu bol zaradený do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Trestným rozkazom Okresného súdu Žilina sp. zn. 0T/60/2019 zo dňa 14.04.2019 bol Z. Z. odsúdený pre prečin marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 348 ods. 1 písm. d) Tr. zák. k trestu odňatia slobody vo výmere 10 mesiacov s podmieneným odkladom na skúšobnú dobu v trvaní 2 roky.

Uznesením Okresného súdu Žilina sp. zn. 0T/60/2019 zo dňa 16.10.2019 bolo vyslovené jeho neosvedčenie sa v tejto skúšobnej dobe a bol mu nariadený výkon trestu odňatia slobody vo výmere 10 mesiacov so zaradením do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Uznesením súdu prvého stupňa bol odsúdený Z. podľa § 415 ods. 1 Tr. por. a § 66 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. podmienične prepustený z výkonu vyššie uvedených trestov. Podľa § 68 ods. 1 Tr. zák. mu bola určená skúšobná doba na 1 rok.

Proti tomuto uzneseniu podal v zákonnej lehote prokurátor sťažnosť, ktorú zhlásil do zápisnice o verejnom zasadnutí ihneď po vyhlásení uznesenia. V písomných dôvodoch tejto sťažnosti uviedol, že jej dôvodom je absencia materiálnej podmienky pre podmieničné prepustenie. Odsúdený iba čiastočne plní ciele programu zaobchádzania v bode edukácia z dôvodu iba čiastočného kritického postoja k trestnej činnosti, ktorej sa dopustil. Riziko sociálneho zlyhania je u neho hodnotené ako vysoké a jeho resocializačná prognóza sa javí ako nepriaznivá pre rizikové dôvody uvedené v hodnotení ústavu. Preto riaditeľ ústavu jeho podmieničné prepustenie ani neodporučil. Súd prvého stupňa nedostatočne vyhodnotil tieto rizikové faktory u odsúdeného. U odsúdeného preto nie je možné dôvodne predpokladať, že v budúcnosti povedie riadny život. Navrhol napadnuté uznesenie zrušiť a návrh odsúdeného o podmieničné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody zamietnuť.

Krajský súd v Trenčíne, ako súd nadriadený súdu prvého stupňa, primárne zistiac, že podaná sťažnosť je prípustná, bola podaná oprávnenou osobou a v zákonom stanovenej lehote na neverejnom zasadnutí podľa § 192 ods. 1 Tr. por. preskúmal správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť, ako aj konanie, ktoré týmto výrokom predchádzalo, a dospel k záveru, že sťažnosť prokurátora je dôvodná, pretože súd prvého stupňa sa nevysporiadal so všetkými skutočnosťami dôležitými pre svoje rozhodnutie.

Krajský súd v prvom rade konštatuje, že súd prvého stupňa správne procesne postupoval, keď o návrhu odsúdeného Z. Z. o podmieničné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody rozhodoval na verejnom zasadnutí. Odsúdený tu mal aj v prítomnosti svojho obhajcu možnosť vyjadriť sa k priebehu svojho výkonu trestu odňatia slobody, ako aj k dôvodom, pre ktoré navrhoval svoje podmieničné prepustenie.

K splneniu zákonných podmienok pre podmieničné prepustenie podľa § 66 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. krajský súd uvádza, že splnenie formálnej podmienky z pohľadu dĺžky doteraz vykonaného trestu odňatia slobody (súčtu pomerných častí oboch uložených trestov odňatia slobody) bolo preukázané.

Krajský súd sa ale nestotožnil s ďalšími závermi súdu prvého stupňa, že u odsúdeného boli splnené obidve materiálne podmienky na podmieničné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody v podobe polepšenia sa a očakávania vedenia riadneho života.

Krajský súd považuje v prvom rade za potrebné zdôrazniť, že o výmere trestu, teda aj o dĺžke pôsobenia výchovného účinku tohto trestu na odsúdeného, rozhoduje súd, ktorý vydal právoplatný odsudzujúci rozsudok. Na druhej strane ale zákonodarca ustanovil možnosť predčasného podmieničného prepustenia odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody. Z právnej úpravy tohto inštitútu nepochybne vyplýva, že zákonodarca prezumuje možnosť nápravy páchatel'ov trestných činov v rámci výkonu trestu odňatia slobody do takej miery, že i kratším výkonom trestu, než ho uložil súd v odsudzujúcom rozsudku, je možné pri správnom výchovnom pôsobení a pri nadväzujúcom plnení povinností odsúdeného a jeho správaním preukazujúcim polepšenie dosiahnuť výchovný účel trestu, teda nápravu páchatel'a trestného činu, aby sa do budúca už nedopúšťal trestnej činnosti aj pri jeho pobyte na slobode pred vykonaním celého trestu. Zákonodarca neurčil povinnosť súdu podmienične prepustiť každého odsúdeného (Podľa § 66 ods. 1 Tr. zák. súd môže odsúdeného podmienične prepustiť...), ale ponecháva na úvahu súdu na základe dôkazov posúdiť, či výchovný účel dovtedy vykonaného trestu odňatia slobody, teda aj kratšieho trvania zapôsobil na toho ktorého odsúdeného v takom rozsahu, že z hľadiska zabezpečenia ochrany spoločnosti nie je potrebné, aby vykonal celý uložený trest odňatia slobody.

K otázke posudzovania preukázania polepšenia je potrebné poukázať na to, že polepšenie je vývojový proces vnútornej premeny páchatel'ovej osobnosti, ktorý sa navonok prejavuje iba v jeho správaní. Pri rozhodovaní o podmieničnom prepustení treba preto rozlišovať, kedy je správanie a plnenie povinností vo výkone trestu iba prejavom vonkajšej adaptácie odsúdeného v prostredí ústavu a kedy ide o známky skutočných zmien osobnosti odsúdeného, ktoré oprávňujú predpokladať, že aj v budúcnosti bude viesť riadny život. Správanie odsúdeného vo výkone trestu a plnenie povinností sú síce neopomenuteľnými, ale nie však jedinými hľadiskami, z ktorých možno usudzovať jeho polepšenie. Aby bolo možné

zodpovedne posúdiť, či odsúdený preukázal polepšenie, je nevyhnutné napríklad poznať, čo bolo u neho príčinou páchania trestnej činnosti.

V hodnotení ústavu na výkon trestu odňatia slobody sa v tomto prípade uvádza, že odsúdený je len čiastočne kritický k spáchanej trestnej činnosti, keď prejavuje ľútosť len nad svojim uväznením. Krajský súd k tomuto uvádza, že takýto jeho postoj s prihliadnutím aj na jeho citované vyjadrenie nemôže byť prejavom polepšenia a nedáva dostatočnú záruku, že by po prepustení na slobodu viedol riadny život, keď si svoje negatívne konanie a jeho dôsledky ani po vykonaní väčšej časti uloženého trestu odňatia slobody stále neuvedomuje (nepripúšťa). Pritom platí, že ak súd nezistí „polepšenie sa“ odsúdeného, nemôže ani dospieť k záveru, že by odsúdený po podmiennečnom prepustení viedol riadny život. Jeho čiastočne kritický postoj takýto záver totiž spochybňuje.

Zmysel podmiennečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody nie je v tom, aby za dobré správanie, prípadne za dobrú prácu vo výkone trestu, bol páchatel' automaticky prepustený po odpykaní stanovenej doby na slobodu, bez zreteľa na to, aká je prognóza jeho ďalšieho správania. Podmiennečné prepustenie je totiž na mieste len v tom prípade, ak vzhľadom ku všetkým okolnostiam, ktoré môžu mať v tomto smere význam, je odôvodnený predpoklad, že odsúdený povedie aj na slobode riadny život, a že tu nie je pre spoločnosť príliš veľké riziko recidívy. Takou okolnosťou, ktorá má pri rozhodovaní o podmiennečnom prepustení význam, je aj predchádzajúci spôsob života odsúdeného vrátane jeho trestnej minulosti. Posúdenie otázky prípadnej recidívy je svojím spôsobom vždy len predpokladom vysloveným s väčšou či menšou mierou pravdepodobnosti, pričom súd je vždy odkázaný na objektívne okolnosti, medzi ktoré je nutné považovať i doterajšie sklony odsúdeného k páchaniu trestnej činnosti.

Krajský súd vzhľadom k uvedenému považuje nápravu odsúdeného Z. Z. za podstatne sťažujúcu nielen z pohľadu doterajšieho počtu jeho odsúdení, ale aj z povahy ním spáchaných trestných činov (§ 66 ods. 2 Tr. zák.).

Trestnú činnosť začal odsúdený Z. Z. páchať už ako mladistvý, pričom doposiaľ bol 7-krát súdne trestaný. V rámci jeho predchádzajúcich odsúdení pre rôznorodú trestnú činnosť bolo na neho pôsobené viacerými druhmi trestov (trest povinnej práce, peňažný trest, podmiennečný trest odňatia slobody alebo trest zákazu činnosti), avšak po ich vykonaní sa k páchaniu trestnej činnosti opätovne vrátil. Trestnej činnosti sa dokonca dopúšťal i v čase, keď už mal rodinu, resp. bol otcom maloletého dieťaťa. Odsúdený má evidentne nezodpovedný prístup k dodržiavaniu právneho poriadku. V prípade oboch jeho odsúdení, pre ktoré vykonáva trest odňatia slobody, bol najprv zastavený polfciou pre porušenie pravidiel cestnej premávky, a až následne bolo zistené aj podozrenie zo spáchania trestnej činnosti - prečinu marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 348 ods. 1 písm. d) Tr. zák. Tejto trestnej činnosti sa navyše dopustil len v krátkom časovom slede - vo veci pod sp. zn. OT/60/2019 spáchal skutok dňa 10.04.2019 a v dňoch 25.05.2019 a 08.06.2019 sa obdobných skutkov dopustil vo veci pod sp. zn. 48T/71/2019. Preto je možné konštatovať, že skôr uložené alternatívne tresty (nespojené s okamžitým výkonom trestu odňatia slobody) odsúdeného neodradili od páchania ďalšej úmyselnej trestnej činnosti a neprevychovali ho.

Aj preto sa krajský súd stotožňuje so záverom uvedeným v hodnotení ústavu, že u odsúdeného je vysoké riziko sociálneho zlyhania a jeho resocializačná prognóza je hodnotená ako nepriaznivá. Na tomto závere nemení nič ani to, že odsúdený sa vo výkone trestu odňatia slobody nachádza po prvýkrát. Jeho predchádzajúci spôsob života totiž nedáva pre krajský súd dostatočnú záruku, že jeho protiprávne konanie sa už nebude opakovať.

Účelom trestu je aj ochrana spoločnosti pred páchatel'om trestnej činnosti, a trest má odrádzať aj ostatných členov spoločnosti od páchania trestných činov. Je preto v záujme dovŕšenia nápravy odsúdeného a splnenia účelu uložených trestov odňatia slobody, aby uložené tresty odňatia slobody celé aj vykonal tak, ako to navrhol aj riaditeľ ústavu na výkon trestu, ktorý odsúdeného ani neodporučil podmiennečne prepustiť.

Z takto rozvedených dôvodov preto rozhodol krajský súd tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia, pretože odsúdený nespĺňal dve z troch zákonných podmienok na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu zákon nepripúšťa žiadny ďalší riadny opravný prostriedok.